

Štarski ŽELEZAR

Leto XX.

1980

MAREC 1980

ST. 6

GLASILO DELAVCEV DELOVNE ORGANIZACIJE ŽELEZARNE ŠTORE

Razvoj inovacij in njihov vpliv na produktivnost in gospodarjenje

Pod pokroviteljstvom koordinacijskega odbora Sveta ZSJ za inovacije in predsedstva Zveze izumiteljev Jugoslavije je bilo proti koncu lanskega leta posvetovanje »Razvoj inovacij in njihov vpliv na produktivnost in gospodarjenje.« Posvetovanja se je udeležilo okoli 200 predstavnikov iz OZD, sindikalnih organizacij, organizacije Zveze izumiteljev, strokovnjakov in javnih delavcev, ki se ne prestando ukvarjajo z organizacijo inventivne dejavnosti.

V nadaljevanju objavljamo skrajšan uvodni govor tov. Lazarja Zariča, predsednika Koordinacijskega odbora Sveta ZSJ za inovacije in nekatere izvečke iz govora tov. Mika Špiljka, predsednika Zveznega koordinacijskega odbora za ustvarjalnost in predsednika Sveta ZSJ.

ki jih dosegamo v združenem delu, so vse pomembnejši.

Skupni rezultati večletnega vztrajnega dela se predvsem odražajo v spremenjenem odnosu do te dejavnosti, v spremembi razumevanja potrebe razvoja te dejavnosti kot pomembnega faktorja povečanja produktivnosti. Na vseh nivojih sta se uveljavila družbeni mehanizem in samoupravna regulativa, ustvarjajo se vse večji pozitivni efekti v TOZD, inventivna dejavnost postaja vse bolj del rednega procesa dela in poslovanja in s tem tudi del delavcev v združenem delu. Tisk, radio in televizija nas vse bolj informirajo o inovatorjih in kar je zelo pomembno, postopoma se obvladuje strah pred velikimi nagradami.

V šolskem letu 1980/81, to je letos jeseni, bomo pričeli izobraževanje po novih vzgojno-izobraževalnih programih v usmerjenem šolstvu. Vsi, ki bodo zaključili letos obvezno osemletko, bodo vključeni v šole usmerjenega izobraževanja. Vsak, ki se bo vpisal v prvi letnik, se bo moral odločiti za enega izmed programov. Za nadaljevanje izobraževanja po osnovni šoli sta predvideni dve vrsti vzgojno-izobraževalnih programov:

Skrajšani programi srednjega izobraževanja, v katerih traja izobraževanje največ dve leti in programi **srednjega izobraževanja**, katerih šolanje bo trajalo od 2 do 4 let. Pomembna novost je, da vsi vzgojno-izobraževalni programi vključujejo poleg splošne izobrazbe in strokovno tehničnih znanj tudi usposabljanje z delom, ki omogoča pridobivanje praktičnega znanja za delo.

smeritve izobraževanja vsebinsko pripravljene, tako da bo prestopanje lažje kot med sedanji vrstami srednjih šol. Vzgojno-izobraževalni programi bodo v vsaki usmeritvi omogočali nadaljevanje izobraževanja na višjih in visokih šolah. V vsaki usmeritvi bo mogoče izbirati najustreznejše poti izobraževanja za poklice na vseh stopnjah zahtevnosti. Zelo pomembno bo, da se pri vpisu v srednjo šolo usmerjenega izobraževanja vsakdo odloči za program, ki najbolj ustreza njegovim poklicnim željam in potrebam združenega dela. Kasnejša preusmeritev v drug vzgojno-izobraževalni program bo lahko povzročala učencu težave, ker bo moral obvladati razlike med programom in opraviiti temu primerne izpite. To načelo bo veljalo tudi pri prehajanju iz srednjega izobraževanja v višje in visoke šole.

Kaj nam prinaša usmerjeno izobraževanje

Učenci, ki se bodo prvič vključili v srednje izobraževanje, lahko torej izbirajo le med skrajšanimi programi srednjega izobraževanja in programi srednjega izobraževanja. V skrajšane programe srednjega izobraževanja se bodo lahko vpisali tisti, ki niso izpolnili osnovnošolske obveznosti (nedokončana osemletka). V programe srednjega izobraževanja pa se bodo lahko vpisali le tisti, ki so uspešno končali osnovno šolo (popolna osemletka). V nadaljevalne programe srednjega izobraževanja, ki ustrezajo dosedanjim delovodskim šolam, se bodo lahko vpisali tisti, ki so končali ustrezno srednjo šolo in imajo potrebne delovne izkušnje.

Vsak program omogoča praviloma izobraževanje v več smereh, zato se bodo učenci odločali za posamezen poklic oziroma smer izobraževanja glede na dosežene uspehe, sposobnosti in potrebe združenega dela. Iz tega je mogoče zaključiti, da usmerjanje učencev ne bo končano z vpisom v srednjo šolo kot doslej, temveč se bo nadaljevalo tudi med izobraževanjem, zlasti še v prvem letniku.

Programi usmerjenega izobraževanja bodo zlasti v okviru u-

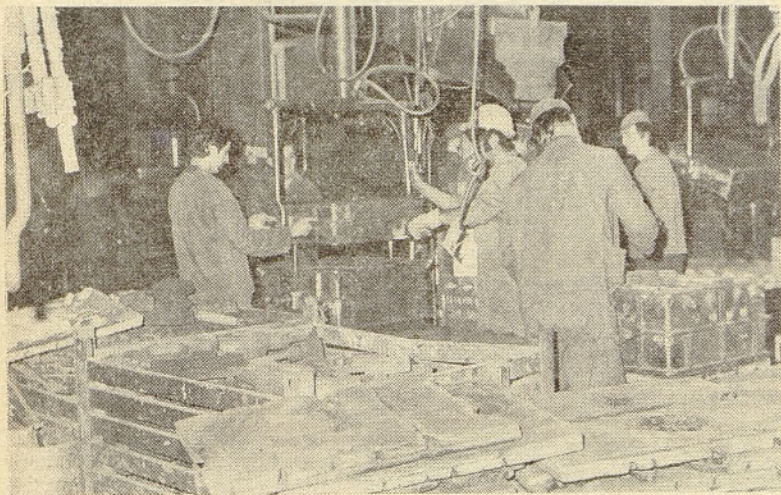
V okviru izbrane usmeritve se bo lahko vsakdo v skladu s svojimi sposobnostmi, željami, doseženimi rezultati ter potrebami združenega dela vključil v delo in nato iz dela ali ob delu nadaljeval šolanje na višjih ali visokih šolah. Pogoji za vpis v višjo ali visoko šolo bo uspešno opravljen izpit iz snovi, ki jo bo določal vzgojno-izobraževalni program. Omenjeni nadaljevalni izpit bo treba opraviti na tisti srednji šoli, ki izvaja ustrezen program izobraževanja. Tako bodo vsi kandidati, ki bi želeli npr. nadaljevati študij v metalurški usmeritvi, morali opraviti nadaljevalni izpit v srednji šoli, ki izvaja program metalurške usmeritve.

Posebej velja poudariti, da v usmerjenem izobraževanju ne bo več gimnazije kot splošne pripravljavnice za usmeritve visokošolskega študija.

Pridobivanje izobrazbe v metalurški usmeritvi

Vzgojno-izobraževalni programi v metalurški usmeritvi kot celota pokrivajo delovna področja vseh zahtevnosti, kot so: prava surovina, taljenje, vlivanje, redukcija, livarstvo, kaluparstvo, prioblikovanje: obdelava meta-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Skupinsko delo v livarni II

V svojem govoru je tov. Lazar Zarič povedal, da je: »Obojestranska iniciativa Koordinacijskega odbora Sveta zveze sindikatov Jugoslavije in predsedstva Zveze izumiteljev za organiziranje posvetovanja izraz enotne ocene o potrebi vse intenzivnejšega spodbujanja inovacijskega dela in s tem v zvezi skupnega angažiranja vseh družbenih faktorjev, da se ustvarijo čim ugodnejši pogoji za kreativno in ustvarjalno delo v vsaki OZD.

Družbena akcija, ki se je pričela z »letom tehnoloških inovacij« se je nadaljevala v skladu z družbenim dogovorom o spodbujanju in vrednotenju ustvarjalnosti in rezultati,

V sistemu delitve osebnih dohodkov zavzema inovatorstvo vse vidnejše mesto.

K tako dobri družbeni klimi so še posebej pripomogli zaključki in resolucije na vseh partijskih in sindikalnih kongresih in konferencah, še posebej pomemben impulz pa je dal tov. Tito, ki je ob prazniku dela sprejel delegacijo delavcev izumiteljev.

Danes vlada nova atmosfera, ugodnejša kot prej, ko smo iskali rešitev, pomoč in podporo za intenzivnejše ustvarjalno delo v vsaki sredini. Sedaj se že čuti optimizem, ki počasi, vendar z gotovostjo

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje s 1. strani)

jo, prodira v vse pore družbe in predvsem v organizacije združene-ga dela.

Pri razvoju znanosti in tehnologije, kakor tudi pri enakopravnem vključevanju v mednarodno delitev dela, smo naredili pomemben korak naprej. Naš vpliv na to-kove znanstveno-tehnološke revolucije je bolj organiziran in nova spoznanja vse hitreje in racionalneje vgrajujemo v znanstveno-tehnološke rešitve in tako dosegamo, da so proizvodni procesi produktivnejši in konkurenčno sposobnejši za zahtevno bitko v kompleksnih ekonomskih odnosih na svetovnem trgu.

Počasi dozorevajo pogoji, ko mora ustvarjalna iniciativa vsakega delavca postati način njegovega mišljenja, osnova njegove borbe za humanejše delo, racionalno gospodarjenje in produktivnejše poslovanje v celoti. Masovno inovacijsko delo mora vse bolj postajati sestavni del poslovne politike vsake TOZD, delovne organizacije, ki mora z lastnimi silami planirati, ustvarjati in z vsemi razpoložljivimi kapacitetami skrbeti za njihovo izkoriščanje ter nadgradnjo. Visoko stopnjo industrijske in gospodarske rasti, ki jo ustvarjamo iz leta v leto, lahko ob vseh težavah obdržimo na tem nivoju le, če bomo organizirano uporabili močno surovinsko bazo in razvite ustvarjalne sposobnosti naših delavcev.

Ohrabruječe je dejstvo, da se vse bolj razumeva pravi smisel zahtev za razvoj masovne ustvarjalnosti na vsakem delovnem mestu, kjer se lahko brez velikih materialnih vlaganj ustvarjajo nove vrednosti, kar v bistvu pomeni krepitev materialne osnove združenega dela, večji dohodek, večji osebni dohodek in višji standard.

Eno osnovnih vprašanj, ki smo ga ponovno poudarili, je delitev po rezultatih dela. Vprašanje delitve je ključno vprašanje razvoja inovatorstva še toliko bolj, ker v vsakem primeru pravilno vrednotenje rezultatov dela poleg ustrezne klime in niza drugih faktorjev vzbuja interes vsakega delavca, da ustvari več in da je tako še koristnejši za družbo. Potrebno je poudariti, da so skoraj po pravilu med organizacijami s slabimi rezultati na inovacijskem področju prav tiste, ki nimajo ustreznih poslovnih rezultatov. Delovne organizacije, ki imajo ustrezne rezultate na inovacijskem področju, imajo nekaj značilnih skupnih točk:

- dobro samoupravno organiziranost in normativno reguliranje inventivnega dela,
- solidno organiziranost inovacijskih procesov od ideje do realizacije,
- visoko stopnjo objektivnosti pri uporabi samoupravno dogovorjenih kriterijev o vrednotenju dela, kateri omogočajo realizacijo.

V takih delovnih organizacijah je inventivno delo pomemben faktor produktivnosti. Aktualna vprašanja spodbujanja razvoja ustvarjanja so čisto preokupacija poslovnih organov, kar potrjuje, da so sestavni del poslovne politike teh organizacij združenega dela.

Pomembno je tudi dejstvo, da je v splošnem premagani strah pred velikimi zasluži inovatorjev. Kot primer naj navedem najnovejši iz Zavodov Crvena zastava iz Kragujevca, kjer je inovator s predlogom 'Metoda proizvodnje odkovkov'

prihranil 1.250 ton kvalitetnega jekla, tri milijarde kilovatnih ur električne energije in 28.000 strojnih ur dela. Za prihranek v višini 2,2 milijarde starih dinarjev je avtor po pravilniku prejel 45 milijonov starih din.

Predsednik Sveta ZSJ tov. Mika Spiljak, pa je med drugim povedal: »Gotovo je, da je glede na tradicijo inovacijsko delo na gospodarskem področju lažje. Vendar je nemogoče, da se npr. v pisarni ne more izboljšati organizacija dela, nemogoče je, da ne bi bilo inovatorjev tudi na ostalih področjih. Mislim, da so, a čeprav nimamo izkušenj, moramo pristopiti k inovacijam na vseh področjih. Tudi inovacijski sistem sam je inovacija. Mar ni bil tudi tov. Kardelj inovator glede sistemskih vprašanj? Mar niso prosvetni delavci, zdravstveni in drugi delavci na mnogih področjih, kjer so prav tako možne inovacije? Prav bi bilo, da pričnemo podpirati inovatorje na vseh področjih.

Pogosto se postavlja vprašanje, ali stimulirati samo to, kar je zunaj instituta in rednega dela. To sploh ne bi smelo biti sporno; vsi ljudje, ki ustvarjajo in doprinašajo k napredku tehnologije, bi morali biti stimulirani. Osnovno izhodišče mora biti, da moramo ljudi, ki ustvarjajo ne glede ali v rednem ali dopolnilnem delu, podpirati in pravilno ceniti.

Večkrat se pojavlja vprašanje, kje pravzaprav pričeti. Meni se zdi odgovor na to povsem jase: na vseh mestih, kjer se lahko kaj izboljša in prihrani, od znanosti, prosvete, do zdravstva, torej povsod na vseh mestih, kjer je možno kakoli doprinesiti, kjer se lahko neko delo izpopolni, izboljša. Povsod je treba začeti.

Oddelek za inovacije

Z INOVACIJAMI LAZE DO STANOVANJ

Po novem pravilniku o urejanju stanovanjskih razmer delavcev TOZD in DS imajo vsi prosilci stanovanja možnost, da pridobijo točke, potrebne za prioriteten vrstni red, tudi na osnovi prihrankov, doseženih z inovacijami, in sicer:

a) za prihranek do 250.000 din	2 točki
b) za prihranek od 250.000 do 500.000 din	4 točke
c) za prihranek od 500.000 do 1.000.000	6 točk
d) za prihranek nad 1.000.000 din	8 točk

Prosilcem se bodo upoštevali prihranki, doseženi z inovacijami v delovni organizaciji Železarna Store, katere so bile prijavitelne in sprejete po sprejemu pravilnika. Prosilci bodo lahko prvokrat uveljavljali pravico do točk s prihranki, doseženimi v letošnjem letu, in sicer za prioriteten vrstni red v letu 1981.

Oddelek za inovacije

(Nadaljevanje s 1. strani)

lurških izdelkov ter mineralogija v metalurgiji.

Nazivi poklicev izhajajo iz dosedanje nomenklature za črno metalurgijo, ki jo je sprejela Gospodarska zbornica Slovenije leta 1969.

V osnovi so navedeni tudi novi nazivi, ki so nastali na podlagi izobraževalnih potreb v metalurgiji. To so poklici v smereh pravljalca surovin, pridobivalec mineralurških polizdelkov, za katere še niso izdelani razvidi del in nalog. Prav tako še ni opisov poklicev ali razvidov del in nalog za drugih deset poklicev srednjega izobraževanja.

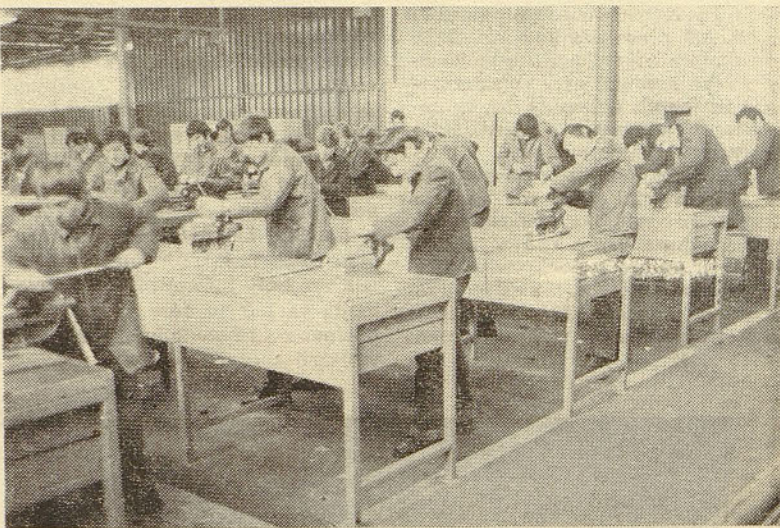
Kovač ali kalilec sta bila doslej vključena v kovinsko usmeritev. Njihova vsebina je narekovala, da jih je bilo potrebno vključiti v metalurgijo.

V programski zasnovi ni tipičnih obrtniških poklicev, ker jih tudi doslej ni bilo v nomenklaturi, čeprav bodo vnaprej poklici kovač, kalilec, strojni kalupar in livarski modelar prav tako pokrivali obrtniško dejavnost. Ti poklici se bodo izobraževali v okviru vzgojno-izobraževalnega

in proizvodnje. Pri tem je dva tedna skupaj proizvodne in tehnične prakse, ki naj bi se praviloma izvajala v proizvodnji. Tako bi v okviru usmeritve dobili učenci že prvi stik s proizvodnjo, kar bi moralo biti še zlasti dobro organizirano, da bi pritegnilo čimveč kandidatov.

Drugi letnik bi imel pretežno še vedno skupne vzgojno-izobraževalne osnove in še nadalje 105 ur osnove tehnike in proizvodnje ter dva tedna proizvodne prakse. Pričele pa bi se že izbirne vsebine programa za smer metalurški tehnik.

Po končanem triletnem šolanju dobi učenec spričevalo o dokončanju (brez zaključnega izpita) šolanja za metalurga. Nato sledi tako imenovano pripravništvo v delovni organizaciji, kjer mora učenec na najracionalnejši način pridobiti ustrezna praktična znanja, za katera ima že močne osnove in dosti znanja. V tem delu je zlasti važno, kako bomo uspeli učence najboljše vpeljati v delo. Pripraviti bo potrebno dejtalne programe in poskrbeti za ustrezno usposobljene instruktore.

Učenci pri praktičnem pouku

programa za metalurge ustrezne smeri v srednjih šolah metalurške usmeritve.

Nadaljevalni program srednjega izobraževanja za delovodje metalurge bo grajen na programu za metalurga vseh smeri, razen za smer metalurški tehnik in na delovnih izkušnjah v metalurški stroki.

Program visokega izobraževanja za inženirja metalurgije in diplomiranega inženirja metalurgije bodo grajeni na nadaljevalnem programu srednjega izobraževanja za delovodjo metalurg in metalurški tehnik. Zaenkrat so vzgojno-izobraževalni programi za visoko izobraževanje le v programski zasnovi, ki jih bo še potrebno dopolniti.

Razprave o programski zasnovi za srednje izobraževanje in za fakultetni študij še potekajo in bodo zaključene, ko bodo razčiščeni vsi problemi potreb po izobraževanju metalurških kadrov na vseh ravneh.

Ob koncu še nekaj podatkov, ki bodo še zlasti zanimali združeno delo kot uporabnika. Kompletan prvi letnik bo imel skupne vzgojno-izobraževalne osnove, v katerih je tudi 105 ur osnove tehnike

Po končanem pripravništvu mu delovna organizacija izda potrdilo o usposobljenosti v določenem poklicu.

Da bi bili novi nazivi širšemu krogu bralcev čimbolj jasni, velja omeniti še stare nazive, ki jih seveda ne moremo v celoti prevesti, ker je le dosti sprememb. Tako bo npr. skrajšan program srednjega izobraževanja, ki traja dve leti, dal po starem izobrazbo ozkega profila. Program srednjega izobraževanja pa bo po triletnem šolanju dal po starem izobrazbo širokega profila, npr. livar, strugar itd. Podobno bo po štiriletnem šolanju srednjega izobraževanja, seveda ob primerem programu predvsem o zadnjem letniku, dokončal šolanje metalurški tehnik.

Spremembe je precej in veliko zahtev je postavljenih pred izobraževalne ustanove — šole, lahko pa bi rekli, da se pričakuje od združenega dela še več.

Če se delovne organizacije ne bodo najresneje pripravile na te spremembe, ni moč pričakovati začrtanih uspehov. Pri tem moramo najti tudi mi svoje mesto in ugotoviti, kje smo in kaj moramo

(Nadaljevanje na 3. strani)

Ocena tržne situacije v črni metalurgiji v letu 1980

1. Gibanje gospodarstva v zadnjih mesecih leta 1979

Do sedaj zbrani statistični podatki kažejo, da je sicer koncem leta 1979 zabeležena visoka rast obsega proizvodnje, hitrejša rast uvoza od izvoza in zlasti visoka rast cen v vseh fazah reprodukcijskega procesa. Zaradi zaostrene investicijske politike se je že konec tretjega kvartala 1979 pričelo kazati slabšanje povpraševanja po investicijskih dobrinah.

Visoka rast cen je istočasno hitro devalvirala kupno moč oziro-

ma reproduktivno sposobnost gospodarstva, kar je povzročilo, da se je z dodatnimi ekonomskimi ukrepi vse bolj selekcionirala investicijska izgradnja. Nizka akumulativnost, pomanjkanje kreditnih sredstev je dodatno vplivalo na upočasnen razvoj vseh panog, kar bo v končni fazi učinkovalo tudi na črno metalurgijo. Kajti, če se bodo ustvarila predvidevanja, da bodo panoge, ki so največji potrošniki jekla, v letošnjem letu stopnjo rasti znižale, se bo na tržišču pojavil višek jekla.

(Nadaljevanje z 2. strani)
čimprej napraviti, da ne bo prepozno.

Vrsta stvari še ni dorečenih in jih ne moremo vzeti kot dokončne, so pa čvrste osnove za čim širšo javno razpravo. Pred nami je še vedno PREDLOG ZAKONA o usmerjenem izobraževanju, kakor tudi PROGRAMSKE ZASNOVE za oblikovanje vzgojno-izobraževalnih programov za pridobitev izobrazbe.

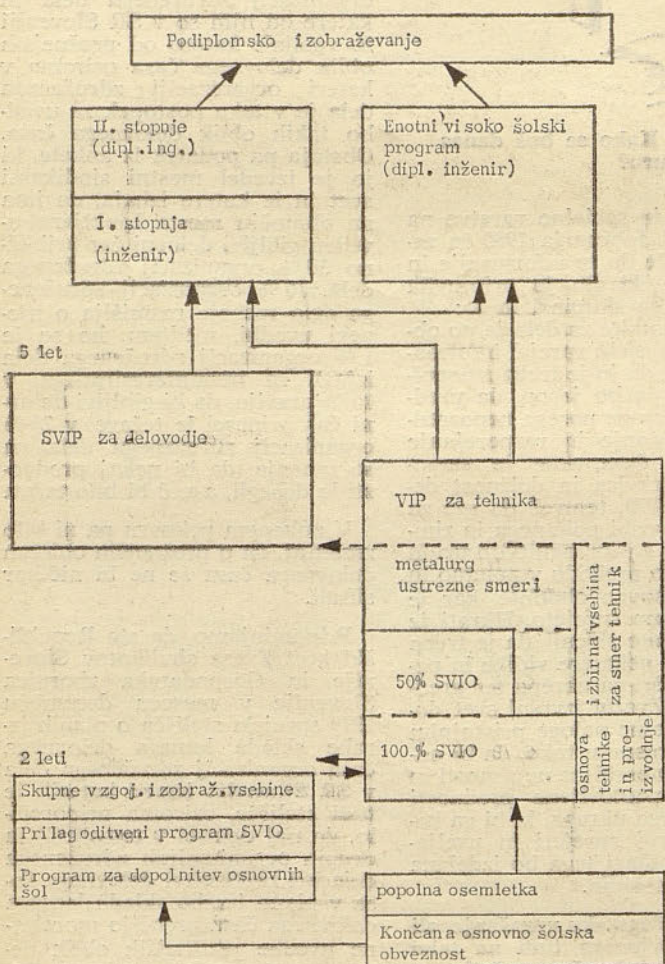
Pri vsem tem velja še omeniti, da v zasnovi ni posebnih razlik med izobraževanjem metalurgov in kovinarjev, z izjemo programov.

Iz sheme, ki jo moramo jemati kot informativen predlog vzgojno-izobraževalnih programov za usmerjeno izobraževanje, je možno dobiti bolj plastičen pregled, kako bo v bodoče izobraževanje potekalo.

Pri pestri problematiki usmerjenega izobraževanja vseskozi aktivno sodeluje in sprejema vrsto nalog posebna izobraževalna skupnost za metalurgijo, katere član je tudi naša DO in ima v njihovo delo vključene svoje delegate.

Alojz Pišek, str. ing.

PREDLOG VZGOJNOIZOBRÁŽEVALNIH PROGRAMOV
ZA USMERJENO IZOBRAŽEVANJE

LEGENDA:

SVIP - skupni vzgojno izobraževalni program
SVIO - skupna vzgojno izobraževalna osnova
VIP - vzgojno izobraževalni program

2. Stanje črne metalurgije v letu 1979

Kljub izredno ambicioznim planom, ki so bili zapisani v raznih aktih Srednjeročnega planskega obdobja, je v črni metalurgiji danes veliko nerešenih problemov.

V prvi vrsti je tukaj upočasnen nesinhroniziran razvoj izgradnje kapacitet. Zato bodo v letu 1980 izredno velike zahteve po uvozu surovin in polizdelkov, čemur bodo sledile tudi težave v proizvodnji. Težave ne bo povzročilo samo pomanjkanje repromaterialov, ampak tudi motenje v oskrbi z ognjeodpornimi materiali, neophodno potrebnimi v proizvodnji železa in jekla. Pomanjkanje te vrste materialov, podobno kot pomanjkanje rude, koksa in ostalih polizdelkov, je že v letu 1979 močno motilo proces redne proizvodnje.

Dosedaj zgrajene kapacitete rudnikov in jeklarn v SFRJ niso dovolj velike, da bi pokrivala instalirane kapacitete porabnikov v naslednji fazi proizvodnje. To povzroča močne pritiske na uvoz rude, polizdelkov, premoga za koksanje in ostalih materialov, ker bi zaradi neizdobjav proizvodne kapacitete stale. Istočasno pa črna metalurgija konkurenčno ni izvozno orientirana veja, zaradi česar s svojim izvoznim plasmanom pokriva le tretjino vrednosti uvoznih surovin, reprodukcijskega materiala in rezervnih delov, ki jih nujno rabi za nemoten proces proizvodnje.

3. Problematika črne metalurgije v letu 1980

Problematika, ki smo jo navajali v predhodnem tekstu, je bila značilna za leto 1979, a že prvi meseci leta 1980 kažejo podobno sliko. V veliki večini železarn niso bili januarski plani izpolnjeni, s tem da so plani postavljeni na osnovi popolnega izkoriščanja razpoložljivih proizvodnih kapacitet, ki tudi še niso popolnoma vpeljane. Zato ta panoga nima možnosti, da bi lahko nadoknadila izgubljeno proizvodnjo v naslednjih mesecih. Ocene železarn in zveznih organov o potrebnem obsegu uvoza niso identične, prav tako tudi ni speljan dogovor med železarnami o razporeditvi uvoznih kontingentov. Obenem pa ni več časa za čakanje, saj gre pri tem za močno motenje proizvodnje.

Na osnovi izračuna železarn je za planirano proizvodnjo 2,9 milijonov ton surovega železa potrebno uvoziti 1,8 milijonov ton rude. Za polno zaposlitev koksarstskih kapacitet in odpravo motenj v oskrbi železarn bi potrebovali 3,7 milijonov ton uvoznega premoga za koksanje. Proizvodnja vseh valjarn, ki se predvideva v višini 4,7 milijonov ton gotovih jeklenih proizvodov, bi bila dosegljiva, če bi poleg domačega vložka uvozili še 1,8 milijonov ton jeklenih polizdelkov.

Kot smo že omenili, so ocene zveznih organov drugačne od zahtev železarn, saj sodijo, da ni treba uvoziti več polizdelkov kot v letu 1979, to je skupaj 3 milijone ton.

Toda ne glede na rešitev situacije o potrebnem uvozu surovin in polizdelkov bo na količinski obseg

proizvodnje v končni fazi vplivalo tudi povpraševanje. Črna metalurgija planira za leto 1980 večjo količinsko proizvodnjo, a se umirja investicijska potrošnja, kovinska predelovalna, elektro industrija, v ladjedelništvu in gradbeništvu pa tudi pričakujemo nižjo rast proizvodnje.

Z drugimi besedami to pomeni, da vodeči potrošniki jekla pričakujejo nižjo rast proizvodnje v primerjavi s preteklim letom oziroma manjše povpraševanje, izvoz pa tudi ne bo mogel pokriti vseh viškov proizvodnje v črni metalurgiji.

Ce rezimiramo celotno situacijo v črni metalurgiji in v panogah, ki pogojujejo rasti le-te, potem lahko zaključimo, da se bodo v letu 1980 pojavljali tudi viški posameznih vrst končnih jeklenih izdelkov.

Predvidevanja, da bi se rešitve našle ob rasti cen, vsaj po Resoluciji o družbeno-ekonomski rasti v letu 1980 ne bo dalo pričakovane ga uspeha.

Zato bodo morale železarne storiti vse, da bodo ob manjšem obsegu povpraševanja in počasnejši rasti cen poiskale vse notranje rezerve, teh po ocenah strokovnjakov iz železarne skoraj ni več, kljub temu bodo le te omogočile nadaljnji razvoj panoge.

Ivan Žolnir

Burjevestnik revolucije

V Nižnjem Novgorodu je bil 16. marca 1868 rojen Aleksej Maksimovič Pješkov, ki je znan po svetu kot Maksim Gorki, romanopisec svetovnega slovesa. V književnost je vstopil iz globlin ruskega ljudstva — zrasel je med bosjaki, potepuhi, klativitezi, z njimi premeril Rusijo po vsej dolžini in širini in vnesel v prva svoja dela like teh »brezpravnih bosjakov«, ki so v tedanjem svetu pomenili pravo odkritje za Evropo. Vso tragiko in veličino teh ljudi z dna je Gorki upodobil v svoji najbolj znameniti drami Na dnu. Višek Gorkijevega ustvarjanja je roman Mati, svetovno znan roman iz proletarskega življenja, napovedovalec revolucije. Po revoluciji je izdal svojo avtobiografsko trilogijo: Detinstvo, Med ljudmi, Moje univerze, ki jo lahko prištevamo med najlepše knjige Gorkega. Leta 1927 je izšlo eno njegovih poslednjih del Življenje Klime Samgina, ki ga lahko imenujemo zrcalo ruskega življenja štiridesetih let (1870—1917). Važno in pomembno je tudi Gorkijevo publicistično delo z mladimi talenti, kjer je Gorki pokazal izredno ljubezen in skrb za vzgojo mladega pisateljskega rodu. Gorki je ljubil in se boril za človeka, zanj je pomenil človek vse, najvišje in najlepše bitje pod soncem. Za tako ljubezen je treba imeti tudi srce kot Gorki in šele takrat lahko vzklikneš z njim: »Človek, to zveni ponosno!« Mesto Nižnjij Novgorod se sedaj imenuje po tem velikem sinu Rusije: Gorkij.

(Umrli 18. 6. 1936)

R. J.

DELOVNI ČAS

V poročevalcu skupščine SR Slovenije št. 5 z dne 4. 3. je bil objavljen odgovor na delegatska vprašanja v zvezi s problematiko različnega začetka in trajanja delovnega časa. Odgovor zajema tudi nekatere podatke o drsečem, gibljivem delovnem času, o katerem smo že pisali v našem glasilu.

Na vprašanje je odgovoril Edward Gale, pomočnik republiškega sekretarja za delo.

Zaradi zanimivosti in interesa, ki ga je opaziti tudi med delavci naše delovne organizacije priobčujemo odgovore tov. Galeta.

I. Zvezni izvršni svet je na svoji seji dne 11. oktobra 1979 obravnaval in sprejel gradivo »Delovni čas in produktivnost dela«, ki ga je pripravila posebna medresorska skupina, sestavljena iz predstavnikov Zveznega komiteja za delo, zdravstvo in socialno varstvo, Zveznega sekretariata za pravosodje in organizacijo zvezne uprave, Zveznega komiteja za promet in zveze, Zveznega sekretariata za trg in splošne gospodarske zadeve, Zveznega zavoda za družbeno planiranje, Zveznega zavoda za statistiko in Zveznega zavoda za kontrolo meril in plemenitih kovin.

Zvezni izvršni svet je med drugimi sklenil:

Ocenjujoč, da je nujno, da se čimprej kompleksno preučijo možne rešitve za uvedbo zimskega in poletnega časa s pomaknitvijo ure in učinki, ki bi se s tem dosegli, je Zvezni izvršni svet sklenil:

1. Da Zvezni sekretariat za zunanje zadeve pripravi informacijo o tem, kako je rešeno vprašanje zimskega in poletnega časa s pomaknitvijo ure v drugih državah, kakor tudi o razlogih, ciljih in učinkih takšnih rešitev.

2. Da Zvezni komite za zakonodajo preuči to vprašanje in predvsem sprejme stališča o pravni podlagi in predpisu, s katerim bi uredili vprašanje uvedbe zimskega in poletnega časa s pomaknitvijo ure, če bi o tem sprejeli pozitivno stališče.

3. Da Zvezni komite za energiko in industrijo preuči oziroma pripravi podatke o prihrankih električne energije, ki bi bili doseženi z izrabo dnevne svetlobe zaradi pomaknitve ure.

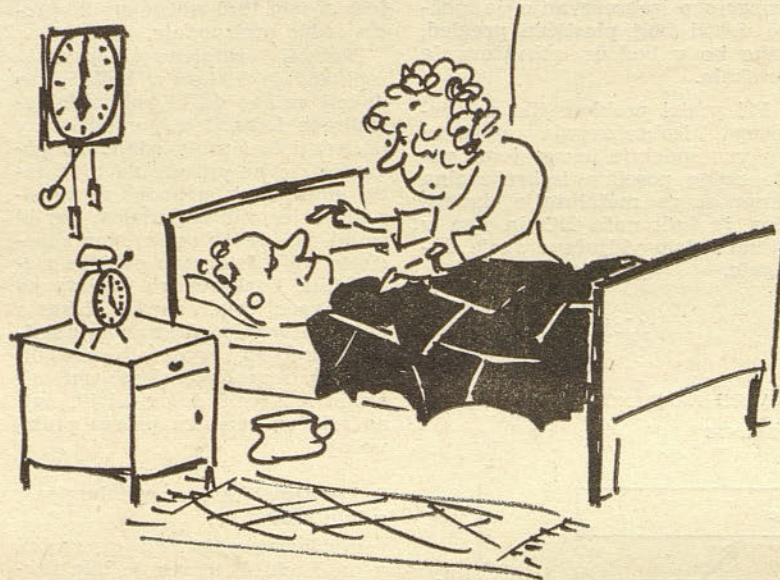
4. Da Zvezni komite za promet in zveze da svoje mnenje o tem vprašanju, predvsem glede usklajevanja voznih redov in ostalih aktivnosti v mednarodnem prometu.

Na podlagi zgoraj navedenih razprav o tem vprašanju je bila medresorska skupina dolžna izdelati posebno informacijo s predlogom stališč v zvezi z uvedbo zimskega in poletnega časa s pomaknitvijo ure.

V zvezi z navedenimi sklepi Zveznega izvršnega sveta je Zvezni komite za delo, zdravstvo in socialno varstvo sklical dva sestanka, na katerih so poleg članov medresorske skupine sodelovali tudi predstavniki Zveznega sekretariata za zunanje zadeve, Zveznega komiteja za energiko in industrijo, Zvezne konference SZDL, Svet Zveze sindikatov Jugoslavije, Gospodarske zbornice Jugoslavije in stalne konference mest in občin Jugoslavije.

Na podlagi izmenjave mnenj na teh sestankih in sprejetih pisanih mnenj Zveznega komiteja za zakonodajo in Zveznega sekretariata za zunanje zadeve je medresorska skupina izdelala posebno informacijo o uvedbi zimskega in poletnega časa s pomaknitvijo ure z dne 1. 2. 1980, v kateri daje predlog stališč, in to:

1. Na podlagi dosedanjih preučitev in mnenj, čeprav ni na razpolago kompleksnih preučitev in analiz, obstajajo razlogi za uvedbo zimskega in poletnega časa s pomaknitvijo ure, ker bi to imelo določene učinke za boljšo izrabo delovnega časa, za racionalnejšo izrabo energije, vključevanje v enotni mednarodni trg itd.

— Janez, ura je pol petih! Na šiht moraš! Kako se boš danes odločil, za peto ali šesto uro?

2. Pravna podlaga za uvedbo zimskega in poletnega časa s pomaknitvijo ure bi bila določba prvega odstavka 13. točke 281. člena zvezne ustave, po kateri federacija ureja sistem metrskih enot, kar pomeni, da bi lahko to vprašanje uredili samo z zveznim predpisom in bi ga rešili enotno za vso državo, kar je glede na naravo vprašanja edina možna rešitev.

Poleti naj bi bil začetek od 5.30 ali ob 6. uri, konec pa ob 13.30 ali ob 14. uri, 6. aprila bi bilo treba urne kazalce pomakniti za eno uro naprej, 27. septembra pa urne kazalce pomakniti za eno uro nazaj.

S tem predpisom pa ne bi mogli predpisovati obveznosti organizacijam združenega dela glede določanja razporeda njihovega delovnega časa.

3. Da bi uresničili namen uvedbe zimskega in poletnega časa s pomaknitvijo ure je potrebno, da temeljne organizacije združenega dela praviloma s svojimi sklepi ne spreminjajo začetka delovnega časa. Glede na pravico organizacije združenega dela, da samostojno določa razpored, začetek in konec delovnega časa (z izjemo organizacij, ki opravljajo dejavnosti javnega pomena) bi bilo nujno izvesti organizirano akcijo zaradi namena uvedbe zimskega in poletnega časa s pomaknitvijo ure.

4. Uvedba zimskega in poletnega časa s pomaknitvijo ure zahteva posebno preučitev o vseh aktivnostih, ki so v zvezi s tem vprašanjem (npr. promet, PTT, radio in telekomunikacije, hidro-meteorološka služba in drugo).

5. Izdaja predpisov o pomaknitvi ure in njegovo izvajanje zahteva ustrezne priprave kakor tudi organizirano in koordinirano aktivnost vseh odgovornih družbenih subjektov začeti od temeljnih organizacij združenega dela prek krajevnih skupnosti, občin, republik in pokrajin do federacije. Pri tem morajo odigrati posebno vlogo ustrezne institucije informiranja.

O navedeni informaciji je razpravljal Zvezni komite za delo,

držki. Vendar uvedba takšnih oblik delovnega časa zahteva upoštevanje vseh tistih zakonskih določb, ki jih je treba upoštevati pri sleherni razporeditvi delovnega časa v pristojnosti delavcev v temeljni organizaciji združenega dela, ki tudi lahko uvedejo drseči oziroma gibljivi delovni čas.

Takšno obliko delovnega časa pa bi bilo primerno uvesti le pri delih, ki po svoji naravi in organiziranosti to prenesejo in jim je taka razporeditev delovnega časa v korist. Prožnejše oblike delovnega časa morajo zagotoviti večjo produktivnost dela, boljšo izrabo delovnih sredstev in delovnega časa. Ob takšnem razporejanju delovnega časa pa je potrebno zagotoviti usklajenost skupnega dela, v temeljni organizaciji združenega dela in skupnega dela z delavci v drugih temeljnih organizacijah združenega dela zaradi uresničevanja skupnih interesov.

V praksi je nekaj primerov uspešnih rešitev stopničastega delovnega časa, vendar v celoti gledano, še vedno ni nekega resnejšega koraka naprej v tej smeri. Veliko bolj pa je razširjena uvedba drsečega oziroma gibljivega delovnega časa in je tudi precejšnje število tistih organizacij združenega dela, ki so zainteresirane na tej obliki delovnega časa in opravljajo še predhodne analize in raziskave. Ne razpolagamo s točnimi podatki, koliko organizacij združenega dela in katere od njih so v SR Sloveniji že vpeljale katero od prožnejših oblik delovnega časa oziroma v kateri organizaciji združenega dela je v teku postopek za uvedbo takih oblik delovnega časa. Obstaja pa podatek iz ankete, ki jo je izvedel mestni sindikalni svet in iz katere izhaja, da ima na območju mesta Ljubljane uveden gibljivi delovni čas približno 30 % organizacij združenega dela, 10 % organizacij združenega dela resneje razmišlja o njegovi uvedbi, medtem, ko se je 1 % organizacij združenega dela izjavil za nezainteresiranega, v 16 % pravijo, da bi gibljivi delovni čas prinesel le težave, v 26 % organizacij združenega dela pa so mnenja, da bi nekaj prednosti le dosegli, a več bi bilo težav.

V nobenem primeru pa ni bilo zaslediti, da o prožnejših oblikah delovnega časa še ne bi ničesar slišali.

Pripominjamo, da sta Republiški svet Zveze sindikatov Slovenije in Gospodarska zbornica Slovenije v mesecu decembru 1979 sprejela stališča o planih izrabe sklada letnega delovnega časa organizacij združenega dela v SR Sloveniji, izmed katerih je tudi stališče, oziroma priporočilo, da naj delavci v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela pri razčlenitvi delovnega časa v planu izrabe sklada letnega delovnega časa preučijo morebitne uvedbe prožnejših oblik delovnega časa. Takšno stališče oziroma priporočilo namerava Republiški svet Zveze sindikatov Slovenije objaviti v Delavski enotnosti — Sindikalnem poročevalcu.

II. Na delegatsko vprašanje, ali je kaj storjenega tudi na tako imenovanem drsečem začetku in koncu delovnega časa, pa tole:

Za uvedbo prožnejših oblik delovnega časa (stopničasti, drseči oziroma gibljivi delovni čas) ne obstajajo pravni in zakoniti za-

O NOVEM ZAKONU

KOMITE ZA SLO IN DS

Komite za splošno ljudsko obrambo in družbeno samozaščito v temeljni organizaciji združenega dela imenuje na predlog osnovne organizacije zveze komunistov delavski svet TOZD v soglasju z občinskim komitejem za splošno ljudsko obrambo in družbeno samozaščito.

Komite za SLO in DS temeljne in druge organizacije združenega dela ima predsednika, namestnika in člane, katerih število se določi z aktom o imenovanju komiteta. Predsednik komiteta je praviloma sekretar osnovne organizacije zveze komunistov.

Komite za SLO in DS se na osnovi ocene in predlogov osnovnih organizacij zveze komunistov iz temeljnih organizacij združenega dela in v soglasju s pristojnim komitetom občinske konference zveze komunistov lahko ustanovi tudi v delovni oziroma sestavljeni organizaciji združenega dela, pri čemer se upoštevajo prostorske razmere, narava delovnega procesa, organizacija dela in drugi pogoji.

V tečaj za osnutek zakona o SLO in DS

1. **varianta: za 28. in 29. tezo opredeljuje:**

Pri uresničevanju politike in nalog splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite v temeljni in drugi organizaciji združenega dela opravlja komite za splošno ljudsko obrambo in družbeno samozaščito zlasti naslednje naloge:

1. Spremlja in ocenjuje politične, varnostne in obrambne razmere v organizaciji, usmerja obrambno zaščitne aktivnosti delavcev in odloča o obrambnih pripravah ter o ukrepih za odpravljanje in preprečevanje izrednih razmer v organizaciji.

2. Usmerja in usklajuje aktivnosti družbene samozaščite, ustanavlja, usmerja in spremlja delo narodne zaščite ter odreja ustrezne ukrepe za preprečevanje in odpravljanje izrednih razmer ter drugih družbeno škodljivih aktivnosti.

3. Predlaga obrambne elemente razvojnega načrta in drugih splošnih aktov ter ukrepov s področja splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite, za katere so pristojni organi upravljanja.

4. Skrbi za organiziranje in usposabljanje enot teritorialne obrambe, če ima organizacija takšno enoto.

5. Organizira obrambno in samozaščitno vzgojo in usposabljanje delavcev ter jih seznaja z njihovimi dolžnostmi v vojni, ob naravnih in drugih nesrečah ter v drugih izrednih razmerah.

6. Skrbi za organiziranje in usposabljanje delavcev za izvajanje ukrepov civilne zaščite ter za ustanavljanje, pripravljenost in delovanje enot civilne zaščite.

7. Skrbi za opravljanje mobilizacijskih nalog za oborožene sile ter predlaga pristojnim upravnim organom za ljudsko obrambo razpored svojih delavcev, ki so vojaški obvezniki za razporeditev na delovno obveznost, v enote teritorialne obrambe in v enote civilne zaščite.

8. Usklajuje obrambne priprave in aktivnosti družbene samo-

zaščite z obrambnimi pripravami in aktivnostmi družbene samozaščite v krajevni skupnosti in občini.

2. **varianta:**

Določbe o pristojnosti komiteta se opustijo, ker so poglavitne naloge komitetov urejene že v 21. tezi, natančneje pa se uredijo v statutu ali drugem splošnem aktu temeljne organizacije.

21. teza predvideva naslednje načelne določbe:

1. Zaradi uresničevanja vodilne vloge zveze komunistov in doslednega izvajanja politike pri organiziranju in razvoju splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite, spremljanja in ocenjevanja varnostnih in obrambnih razmer ter usmerjanja in vodenja vseh dejavnikov splošne obrambe in družbene samozaščite, usmerjanja izdelave in usklajevanja varnostnih in obrambnih načrtov, aktiviranja in koordiniranja obrambnozaščitnih ukrepov in aktivnosti ter uresničevanja enotnosti obrambnozaščitnega mehanizma v akciji se v krajevnih skupnostih, temeljnih organizacijah združenega dela v občinah, pokrajinah in v republiki ustanovijo komiteti za splošno ljudsko obrambo in družbeno samozaščito.

Komitete za splošno ljudsko obrambo in družbeno samozaščito vodijo predsedniki, ki so praviloma predsedniki konferenc oziroma sekretarji komitetov oziroma organizacij zveze komunistov, člani komitetov pa so predsedniki vodstev družbenopolitičnih organizacij ter predstojniki upravnih in drugih strokovnih organov in služb splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite.

2. Ob neposredni vojni nevarnosti in v vojni komiteti za splošno ljudsko obrambo in družbeno samozaščito vodijo splošni ljudski odpor, v izrednih razmerah in drugih nevarnostih za državo pa sprejemajo odločitve in ukrepe za njihovo obvladovanje.

3. Vsi organi in organizacije v krajevnih skupnostih, temeljnih in drugih organizacijah združenega dela, samoupravnih interesnih skupnostih ter družbenopolitičnih skupnostih so dolžni izvrševati sklepe in se ravnati po stališčih pristojnih komitetov za splošno ljudsko obrambo in družbeno samozaščito.

Z ustanavljanjem in delovanjem komitetov za splošno ljudsko obrambo in družbeno samozaščito bodo prenehali delovati odbori za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito v TOZD in

OZD. Naloge dosedanjih odborov, ki so vsebovale elemente odločanja, prevzamejo komiteti. Nekatere koordinacijske naloge in politično mobilizacijsko vlogo na področju splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite pa bodo prevzeli koordinacijski komiteti oziroma odbori za SLO in DS na nivoju delovne organizacije.

Komiteti v teh oblikah povezovalja na nivoju delovne organizacije bodo imeli predvsem pravico usklajevanja, usmerjanja, pravico odločanja pa le v tistih zadevah, za katere se temeljne organizacije dogovorijo, da se opravljajo na tej stopnji združevanja. Vendar tudi v tem primeru ostane odgovornost za izvrševanje nalog na delavcih v temeljni organizaciji. Zato bodo ti komiteti za svoje delo odgovorni komitetom za splošno ljudsko obrambo in družbeno samozaščito v temeljnih organizacijah združenega dela in pristojnemu občinskemu, pokrajinskemu, lahko pa tudi republiškem komitetu za splošno ljudsko obrambo in družbeno samozaščito glede na pomembnost organizacije združenega dela na tem področju tudi za širšo družbeno skupnost.

Stefančič

Mamica moja, šopek glej...

Te čudovito zapete besede otroškega pevskega zbora osnovne šole Štore so napolnile naša srca s toplimi občutki sreče — nam, ki smo 7. marca prisostvovali proslavi, ki jo je tako skrbno pripravila komisija za vprašanje žena in invalidov pri konferenci osnovne organizacije sindikata Železarne Štore.

Mali pevci so na odru pričakali prihajajoče mamice in žene, ki smo posedale v vrste. Res razveseljuje, zbralo se nas je veliko; res pa je tudi, da bi se nas lahko še več. Navsezadnje so organizatorji pripravili proslavo z bogatim kulturnim programom za nas, delavke Železarne Štore.

Vse, ki smo sedele v dvorani na ta praznični dan in bile deležne pozornosti naših otrok, smo doživljale lepe trenutke, trenutke sreče, nekatere pa so bile žal za to oropane.

V bogatem in predvsem to leto izredno kakovostnem kulturnem programu so sodelovali: AG ŽELEZAR — recitacija članice Mire Furlan pod naslovom »Povodni mož« in s povezovalko programa Zdenko Pikelc ter osnovna šola Štore. Otroci so se nam predstavili s petjem, recitacijami, igranjem na instrumente, plesanjem in s krajšim dramskim delom. Pri tem sem našla nekaj skritih igralskih talentov, kar me je predvsem razveselilo. Duhoviti, polni svoje otroške razigranosti in naivnosti so naštudirano delo izvedli brez večjih napak.

Tudi ostale točke programa so bile lepe. V tem članku naj se zahvalim tovarišicam učiteljicam

za ves njihov trud, saj so ga vložile največ v zadovoljstvo nas vseh.

Ko sem po proslavi čakala ob cesti na prevozno sredstvo, so me mimoidoči otroci in tovarišica učiteljica, ki so se vračali v šolo,

povprašali: »Ali nas nisi prišla gledat?«

»O, sem,« sem jim odgovorila, v mislih pa sem imela: »Bili ste čudoviti!«

AT

S proslave ob dnevu žena v Kulturnem domu v Štoreh

ZAHVALA

Vse ženske, zaposlene v bifeju II (livarna II), se srčno zahvaljujemo sindikalni organizaciji livarne in predsedniku, tovarišu Banjeviću, za veliko pozornost, ki so nam jo izkazali ob dnevu žena — 8. marcu. Hvala!

IZPOLNITI PROGRAM

Tinka Plankar je rojena v povojnih letih druge svetovne vojne v Brežicah. Izvira iz kmečke, zdrave družine. Da, to se ji tudi vidi. V naši OZD je zaposlena od leta 1972. Sedaj opravlja naloge slaščičarja v kuhinji, v temeljni organizaciji združenega dela družbene prehrane in gostinstva.

V sproščenem pogovoru sva se marsikaj pomenila. Upam si trditi, da Tinka ne pozna zadrege. Po vsakem vprašanju sicer pomisli, preden odgovori. Začela sva pri njenih nalogah, ali kot pravimo »funkcijah«, s katerimi se moramo danes ukvarjati poleg rednega dela, kajti obveščenost delavcev je eden bistvenih pogojev dobrega in naprednega samoupravljalca. S čim se poleg rednih, vsakodnevnih obveznosti še ukvarja, je takole povedala:

»Pa vendar se ukvarjam tudi s samoupravno dejavnostjo. To je danes še kako pomembno, da si seznanjen, da lahko seznanjaš sodelavce. Sicer sem vodja samoupravne delovne skupine, bila sem tudi predsednica delavskega sveta, pa mi je mandat te dni potekel. Toda »funkcij« se ne znebiš kar tako, kajti sodelavci so me predlagali in tudi izvolili za predsednico Izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata naše temeljne organizacije.«

Za samoupravo moramo žrtvovati marsikatero uro prostega časa

Skrivoma sem opazoval delo naših kuharic, ki nam pripravljajo tople obroke, kosila in tudi pribojške. Res je, da so sedaj v novih prostorih, da je delo s stroji in pripomočki lažje, vendar je to delo, ki nič ne diši moškini in je tipično žensko delo. Vročina, pare, fizični napori in nič kaj vesela nočna dela žene izčrpajo, doma pa jih čaka še družina in kup obveznosti. Ženska dela so težavna, odgovorna, veliko zahtevamo od njih in jih tudi premalo cenimo.

»Zdi se mi, da je samoupravljanje pomembna stvar, ki ga moramo priključiti vsakdanjemu delu. Vendar tiste, ki samoupravno sodelujemo, moramo žrtvovati še marsikatero uro svojega prostega časa, ki je za nas, žene, že itak piclo odmerjen. Rada bi povedala, da so v našem primeru že zaradi nevarnega, odgovornega, nočnega in tudi težkega dela dani pogoji za beneficirano delovno dobo, vendar se mi zdi, da za takšne želje ni dovolj posluha.«

Prav je, da se malo seznanimo s to malo, vendar še kako potrebno temeljno organizacijo združenega dela družbene prehrane in gostinstva.

Najprej bi na kratko prikazali kadrovsko problematiko v minulemu letu:

V TOZD DPG je bilo zaposlenih 78 delavk in delavcev.

Na novo jih je prišlo 16, prav toliko jih je odšlo. Bolniškega staleža so imeli za 8.816 ur ali 3,99 % delovne sile. Malenkostno manjši je bil porodniški stalež, ki je znašal 7.536 ur ali 3,41 % delovne sile.

Invalidnosti je bilo 960 ur ali 0,43 % delovne sile. Presenetljivo je visoko število doseženih nadur, posledica bolniškega in porodniškega staleža, kar znaša 23.363 ur ali 10,55 % delovne sile.

Bralca bo verjetno zanimalo, kaj in koliko smo v minulemu letu pojedli in popili:

— suhomesnatih izdelkov in svežega mesa	140.098 kg
— konzervirane hrane (mesne konzerve)	15.045 kom.
— kruha	235.194 kg
— žemelj	170.977 kom.
— kave	2.010 kg
— pokadili cigaret	4.230 kg
— mleka	20.048 l
— kisle vode, trimvita	279.815 l
— soka	73.255 l
— malinovca	5.190 l

Lani nam je TOZD DPG pripravilo 655.714 malic v vrednosti ene malice 29,39 din.

Na kratko bomo bralcu prikazali, da TOZD DPG skrbi za boljše gospodarjenje, ima svoj akcijski program varčevanja za uspešnejše delo v letošnjem letu. In kaj predvidevajo:

- povečati disciplino pri opravljanju delovnih nalog,
- zmanjšati odsotnost z dela zaradi bolezni,
- zmanjšati nadurno delo,
- izboljšati kvaliteto uslug,
- poostri večjo kontrolo pri nabavi prehrabnih artiklov,
- zmanjšati nevidni in vidni lom drobnega inventarja,
- poostri vzdrževanje kuhinjskih strojev in hladilnih naprav,
- varčevati z vsjo energijo,
- držati se normativov,
- upoštevati konkurenčne cene, vendar nabavljati kakovostni prehrabni material,
- zmanjšati režijo in HTV sredstva, vendar ne na škodo varnega in zanesljivega dela.

Ta mala temeljna organizacija se resnično trudi izboljšati gospodarjenje, popestriti svojo dejavnost, doseči več, zadovoljiti nas — zaposlene sodelavce.

Takole pravi Tinka Plankar o tem:

»Zastavljeni program bomo morali doseči, ne glede na napisane težave, s katerimi smo se srečevali lani in se bomo tudi letos; tu mislim predvsem odsotnosti z dela zaradi bolezni in drugih objektivnih dejavnikov. Odnosi med sodelavkami in sodelavci so zadovoljivi. Imamo pa težave zaradi raztresenosti obratov, v katerih nudimo naše usluge. Vsekakor je to tudi negativno, čeprav na to ne moremo vplivati, saj se zaradi tega resnično redko primeri, ko se lahko zbere ves naš kolektiv, da obravnavamo in se seznanimo s tekočimi zadevami. Za nas zaposlene je svojvrsten problem nočno delo žena, vendar zaradi tehnologije dela drugačna različica dela še ni izvedljiva.«

Nekaj dni je poteklo, odkar so naše žene, letos sicer skromno, vendar pristrčno, slavile svoj praznik, 8. marec, dan žena. V tej zvezi sem ji nazadnje zastavil vprašanje, kaj meni naša sogovornica o pravici žena, o danes toliko izgovorjeni besedi emancipacija žena.

»Po mojem mnenju mora biti emancipirana žena zaposlena in se mora znati sama tudi primerno raz-

bremeniti doma. Družina ne bi smela biti ovira za sprostitev, potrebno je premišljeno vključiti v domače delo vse člane družine, kajti vsak lahko nekaj prispeva, nekaj naredi in s tem ženo ali mater močno razbremeni. Mislim, da je aboniranje na prehrano v našem TOZD lahko že velika razbremenitev za vse zaposlene žene v Št. rah.«

S posveta

V času praznovanja dneva žena je bil organiziran posvet o vlogi žene v gospodarstvu in družbenem razvoju v občini Celje.

Posvetu so prisostvovala republiški predsednik sveta za ženska vprašanja, tov. Tinka Blaha, tov. Olga Vrabčič, predstavnica skupnosti otroškega varstva v občini, predstavnica skupnosti invalidskega pokojninskega zavarovanja, predstavniki družbeno-političnih organizacij v občini, nekatere predstavnice večjih delovnih organizacij in predstavnice kmečkih žena, kar je dalo posvetu še posebno pestrost, novitete in konstruktivnost.

Ugotovili smo, da se zmanjšuje zaposlovanje žena, še predvsem nekvalificiranih delavk. Poudarek v občini je na razvoju predelovalne industrije, kar bi omogočilo večje zaposlovanje žena, obenem pa znosnejše ekološke razmere v Celju. Predvideva se izboljšanje tehnologije in s tem odprava težkih pogojev dela tudi za žene.

Posebej bo potrebno delovati za razbremenitev žene v gospodinjstvu, da bodo lahko enakopravno nastopale v družbi, to se pravi pri zavzemanju vodilnih delovnih mest, pri zavzemanju vlog v splošnem ljudskem odporu, pri odločanju, ustvarjanju politike našega družbeno-političnega življenja. Za take pogoje bo potrebno storiti več za družbeno prehrano, varstvo otrok, ki je še posebej pereče v novih strnjjenih naseljih.

Poseben poudarek je bil posvečen doraščajoči mladini, da se ji omogoči zdrava prehrana in ne nazadnje tudi poostri ali spremeni štipendijska politika. Dijaške kuhinje je treba usposobiti preko cellega leta. Potrebno bo tudi izboljšati oziroma razširiti pogoje za boljše prehrano vseh družinskih članov, ne samo zaposlenih, kjer naj bi se upoštevale želje oziroma predlogi žena. Še posebej bo potrebno skušati izenačevati pogoje življenja kmečke žene z zaposleno. To je širše področje, kjer bo potrebno v okviru zelenega plana spremeniti odnose dela v kmetijstvu, v prvem planu pa nuditi kmečki ženi izenačene pogoje vsaj v času porodništva.

Svoje mesto je dobilo tudi vprašanje oziroma bližajoča razprava zakona o invalidskem in pokojninskem zavarovanju. Teze skupščine SFRJ so podane za razpravo v republikah, kjer ni niti ene pripombe o kakršnemkoli podaljšanju delovne dobe. Zato žene, bodite mirne, da pogoji ne bodo poslabšani, predvideva se demokratičnejše odločanje o upokojitvi. Imenovane tovarišice so obljubile, da bodo o tem napisale več v javnih občilih.

To so bile v glavnem najvažnejše točke, ki so osvetlile problem zaposlene žene v združenem delu, kmetijstvu, matere, vzgojiteljice, izobraževalnega kadra, družbeno-političnih delavcev, oziroma nas vseh in končno smo se s temi problemi soočili.

V boj proti strupenemu zelišču

Sicer je teden boja proti raku že za nami, vendar menim, da ne bi nikoli smeli pozabiti pisati o naši skrbi za zdravje, od katerega je odvisno lepše, brezskrbnejše življenje.

V omenjenem tednu smo veliko slišali in brali o škodljivosti kajenja. Mnogo nas je takšnih, ki težko vzdržimo brez te »uničujoče trave«. Velikokrat gotovo razmišljamo, da bi prenehali s kajenjem, ki povzroča bolezni in prerano smrt. Korak do prenehanja pa je težaven, vsaj za večino.

V ta namen vas želim seznaniti s knjižnim delom pod naslovom »Kaditi lahko nehati v 14. dnehu«, ki si ga lahko izposodite v celjski osrednji knjižnici. Avtor knjige je Walter S. ROSS, v slovenščino jo je prevedel Bogdan Gradišnik. Z njo avtor v kadilcu noče vzbuditi strahu pred kajenjem z opisanjem vseh mogočih posledic. Prav nasprotno. Uporabil je veli-

ko boljše pot. Zbral je izkušnje največjih strokovnjakov, ki se ukvarjajo s kajenjem in sestavil knjigo, katere namen je kadilcu pomagati v njegovi želji, da bi nehal kaditi. Prva naloga, ki si jo je avtor zadal, je bila torej, da vam pomaga, da bi spoznali, zakaj pravzaprav kadite, kako ste začeli kaditi, kaj vam danes kajenje pomeni... Razumevanje je prvi korak. V knjigi je zato več testov. Poleg tega boste izvedeli, kaj se dogaja v vašem telesu, ko potegnete prvi dim... Potem se začnemo odločati dnevi. Avtor se je globoko zavedal, da ni lahko opustiti neke ustaljene navade, zato vam ponuja polno nasvetov, praktičnih napotkov in primerov. Prav gotovo boste v enem od ponujenih načinov ali v enem od primerov našli sebe.

Na koncu sledi še nekaj preverjenih spoznanj zdravnikov, ki

(Nadaljevanje na 7. strani)

Drobci stilistike našega jezika, ali piši, kot govoriš

Morda je nenavaden pojav pisati o knjižnem jeziku in glasilo kot je naše, ki naj bi posredovalo berčim zlasti uspehe ali probleme iz njihovega delovnega področja. Pri sporočilu, ki ga tvorci sestavkov namenajo bralcem, tako pogosto zadevamo ob ovire, ki se tem ali onim postavijo med avtorja sporočila in tistega, ki mu je le-to namenjeno. Ta ali oni pa sem lahko danes jaz, jutri ti. Kajti pretežno, zapleteno, nerazumljivo in nejasno besedilo mnoge bralce dolgočasijo, da ga nazadnje neprebrano odložijo. Samo s tem, da je naše pisanje ali govorjenje jezikovno pravilno, še ni rečeno, da je tudi dobro in razumljivo. Dobro je šele tedaj, če je jasno, naslovniku razumljivo, in če je hkrati živo, pregledno in jedrnat.

Pravilnost v knjižnem jeziku do loča splošna raba, ki nam jo razodevajo slovnica, slovar in pravopis. A jezik se po malem neprestano spreminja, priročniki zastarijo in nanje se ni več mogoče docela naslanjati.

Če hočemo svet (in sebe) poznati, ga moramo opazovati, preučevati in razmišljati o njem. Vendar ni dovolj stvari le dobro poznati: v sporočilu je treba upoštevati tudi naslovnik, ki bo naše besede bral. Jedrnatost, preglednost, konkretnost itd., ničesar preveč, ne premalo. Preveč še s kruhom ni dobro. Besedičenje tjavdanje potaplja poslušalca ali bralca v morje praznih besed, sporočilo pa je neslan krop.

Kaj je prav?

Prav je, če nas berči dobro razume, ne da bi moral kaj dodajati iz svojega, da bi si to, kar je v naši besedi važnega, mogel razbrati iz besedne poplave. Biti obširen je lažje kot jedrnat. Obširnost je znamenje, da pišoč (ali govoreči) predmeta ne obvlada prav, pa tudi sama na sebi obširnost ni dobra, krni mikavnost. Tretji kos potice ni več tako dober kot prvi. Zato ne bodimo obširni, temveč jedrnat.

Kako to dosežemo?

Preprosto, če smo tudi sami preprosti. Iz besedila izpuščajmo vse, kar si naslovnik lahko sam dopolni iz svojega znanja in izkušnje. Težko namreč berem človeka, ki nam dopoveduje, da sonce zahaja na zahodu, da je dan pozimi najkrajši, da vode tečejo navzdol, letala pa da letijo po zraku. Groš bi mu dali, da bi nas nehal moriti s praznimi publicami. Tako početje je pravzaprav žaljivo, saj naslovnik obravnava kot nevedneža. Vedeti moramo tudi, komu je sporočilo namenjeno. Otrokom sporočamo drugače kot znanstvenikom, kmetovalcu ne tako kot rudarju.

Skoraj vedno se pišočim vrine v sporočilo nekaj, kar lahko mirno izpušči, ne da bi svoje pisanje kaj oškodovali. Take besede so med drugimi tudi nesrečna mašila, žal prepogosta v naši vsakdanji rabi. S pomočjo kladiva, s pomočjo sosed, s pomočjo... s pomočjo..., namesto preprosto s kladičom, s sosedom itd. Vsi otroci se radi igrajo. Ali ni dovolj: otroci se radi igrajo. Na trgu je velika množica ljudi. Le čemu velika, saj sama beseda množica že dovolj pove. Zapadel je bel sneg. (!) Ali ste

že kdaj videli naletavati črne snežinke? Izrekel sem mu svojo zahvalo (= zahvalil sem se mu).

Tudi dvakrat se pove v mlinu, po novem morda še na letališču, sicer ne ponavljamo. Vendar ne smemo biti v nasprotju s tem molčeči in v toliki meri jedrnati, da naša beseda ne bi bila več jasna. Kdor najde srednjo pot, je našel najboljšo pot.

Pogosto imamo opraviti s spisi, prošnjami, pismi in članki. Trudimo se torej pisati jezik, ki ga govorimo prijateljem, sodelavcem, uradom. Izogibajmo se besedam, oblikam, naglaševanju in stavčnim zvezam, ki žive le v knjigah. Piši, kot govoriš. Besed, ki se jih drži vonj po papirju, ne imejmo za imenitne, pustimo jih knjižnim moljem (književnikom). Le besede iz vsakdanje govorice so sveže, nazorne, žive. Ali ni bolje narava kot priroda, zato od zategadelj, čeprav od akotudi in samostalniki od substantiva?

V prostem govornem jeziku uporabljajmo kratke stavke: Ne delaj dolgih stavkov, ker so težko razumljivi — Prav: Ne delaj dolgih stavkov, so težko razumljivi. Tudi priredje namesto podredja je bolj živo: Tako jo je odkuril, da se je kadilo za njim — Kadilo se je za njim, tako jo je odkuril. Življenje, ki ga živijo železarji, je trdo — Življenje železarjev je trdo.

Stilistika torej priporoča rabo krajših stavkov, namesto podredij pa priredja. Stavke naj bi povprečno ne imel več kot dvajset besed. Lep jezik ima tisti, ki se drži stilskih pravil. Lepo piše in govori, kdor ne dela slovničnih in pravopisnih napak, ni nejasen in zapleten, pove, kar misli, na kratko in živahno, v tem pa je tudi vsa lepota jezika.

Spakovanja lep jezik ne trpi, naravno vedenje je lepše od izumetničenega, domača beseda lepša od tuje. Vendar je tuje pogosto imenitnejše, čeprav nerazumljivo. Ali ni lepša gospodarnost od ekonomičnosti in odstotek od procenta? Pogosto tudi obiskujemo trgovske hiše, toda s fordov se vendar spodobijo na nakup v market že zaradi sosed! Tudi silce žganja tekne drugače v buffetu kot v točilnici in naš bodoči astronaut (pardon: vesoljec) si naj ne domišlja, da bo izstreljen v vesolje, temveč v kozmos.

Tujke smemo po pravici imenovati le tiste besede iz drugih jezikov, ki se kakorkoli niso prilagodile našemu jeziku; žaljivo za naš jezik jih je rabiti, ko imamo na voljo lepe domače besede.

V veliki meri se v življenju srečujemo s stalnimi oblikami sporočanja. Prošnja npr. je neke vrste poslovno pismo. Napisana mora biti tako, da njene besede napravijo na naslovnika dober vtis, ne sme biti pretirano skromna in ne vsebovati obljub, ki jih nosilec pozneje ne bi mogel izpolniti. Biti mora stvarna, jedrnata, jasna. Primer:

Franc Stare
Prošnja za nastavitve

Store, 8. 2. 1980
Lipa 117

Kadrovskemu oddelku
Železarne Store
v Štorah

Prosim za delovno mesto mojstra elektrotehnične stroke, razpisano v Delu 11. 1. 1980.

Utemeljitev: Pred petimi leti sem diplomiral na elektrotehničnem oddelku mojstrske šole v Mariboru. Že naslednji mesec (marca 1975) sem se zaposlil v vzgojni ustanovi, ki je imela poseben oddelek za avdiovizualna sredstva. Tam sem se dobro seznanil z različnimi tipi projekcijskih naprav in njihovimi napeljavami. Uspešno sem se ukvarjal z ozvočevanjem prostorov in tehniko dušenja. Več sem tudi elektroinstalacijskih del.

Za nastavitve pri vas se potegujem zato, ker sem v Celju podedoval družinsko hišo in bi se z družino rad preselil v ta kraj. Službo pri vas bi lahko nastopil že 1. marca 1980.

Podrobnosti o meni in mojem delu se vidijo iz prilog, rad pa se vam tudi osebno predstavim.

S tovariškim pozdravom!

Franc Stare

Tu vidimo lep primer prošnje, ki prav gotovo ne bi naletela na gluha ušesa, če delovna organizacija resnično potrebuje mojstra. Kaj pa je narobe v naslednji prošnji?

Podpisani Franc Stare sem pred kratkim zvedel, da je pri cenjenem naslovu mogoče dobiti službo mojstra v elektrodelačnici. Za to mesto se zelo zanimam, saj je jasno, da mora naša družba ali podjetja in ustanove zaposlovati vsake vrste strokovnjakov, zanje tudi nekaj žrtvovati. Starši (oče je direktor, mati tajnica) imajo premalo dohodkov, da bi me še naprej vzdrževali, kajti po diplomi še nisem mogel najti službe, ki bi mi odgovarjala. Naravno zelo ljubim, zato hodim vanjo na sprehode in tudi na lov. Mislil sem sicer odpreti svojo obrt, pa mi starši nočejo dati kredita.

Pričakujoč ugodne rešitve, vas tovariško pozdravlja

Vaš Franc Stare

Se nekaj: Ker se tako zelo mudi, nisem ugnil najti svoje diplome, iz katere je razvidno, s kakšnim uspehom sem končal mojstrsko šolo.

Čemu vse to? Čemu je tako pisanje podobno in komu služi? Kaj ima naslovnik opraviti s starši lovsko razporejenega Franca in koga zanimajo njegovi načrti, ki jih ni ugnil uresničiti. Koga kliče na pomoč, da mu poišče izgubljeno spričevalo?

Tolstoj je celo svoje dolge romane dajal prepisovati po nekakrat, pri nas je Prešeren tudi še po prvem natisu to in ono izboljšal, izpilil. Francu se je zdel zapis dober, kdo bi iskal pomanjkljivosti, kaj šele, da bi jih odpravil.

Prav zares: kdor svojega pisanja ne popravlja, ne pili in ne melje, piše slabše, kot bi lahko. Franc je napisal, da ni našel spričevala, v resnici pa je naslovniku postregel z njim v svoji pravi obliki in odličnosti.

»Ljubeznivi bratje... Kedar ta slovenski jezik se povsod glih inu v eni viži ne govori — drigači govorijo z dostimi besedami Kranjci, drigači Korošci, drigači Štajerji inu Dolenci ter Bizjaki, drigači

Krašovci inu Istrijani, drigači Krovati —, obtu smo mi le-tu naše delu v ta krajnski jezik hoteli postaviti za dosti riči volo, nêrveč pak, kir se nom zdi, de ta tih drugih dežel lûdi tûdi mnogo zastopiti. Inu mi nesmo v le-timû našimu obračanu oli tolmačevanu lepih, gladkih, visokih, kunštnih, novih oli neznanh besed iskali, temûč te gmajnske krajnske preproste besede, kãtere vsaki dobri preprosti Slovenec lehku more zastopiti...«

(Trubar)

Kakor se je slovenski knjižni jezik v času protestantizma pognal v bujno rast skoraj iz nič, dotlej smo imeli bolj ali manj osamljene, medsebojno komaj kdaj povezane zapiske slovenske besede, naj vne-ma za gojitev slovenske knjižne besede tudi danes ne zamre. Bodi dovolj: Vijugave poti, ki jo je moral prehoditi slovenski knjižni jezik, ni več; na nas je, da ohranimo z muko pridobljeno in po zmožnostih primaknemo še kaj.

Vinko Pevcin

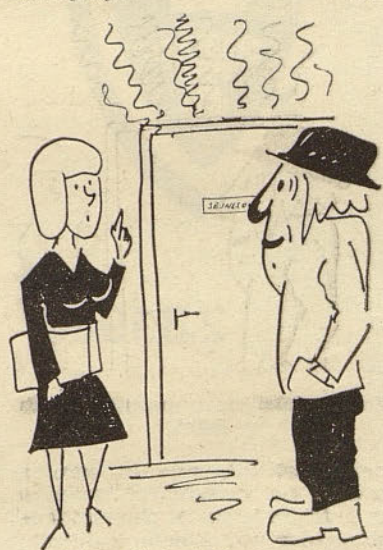
(Nadaljevanje s 6. strani)

se posebej ukvarjajo s kajenjem in njegovimi posledicami.

Glede na to, da je kajenje največji posamični vzrok človeških bolezni, to ugotavlja vrsta strokovnjakov, moramo žal ugotoviti, da ni zakona, ki bi nam ukazoval, da opustimo cigarete. Kot vemo, kajenje zmanjšuje telesne sposobnosti, zmanjšuje torej obrambno moč našega ljudstva. Prav gotovo so posledice kajenja tudi gospodarsko škodljive. Zato je boj proti kajenju ne le stvar zdravstvene službe, ampak vse družbe.

Razmišljajmo o tem, razmislimo o sebi, o svojem zdravju in se odločimo raje za zdravje kot za kajenje!

AT

— Tovariš, kaj tile v sejni sobi ne vedo kako škodljivo je kajenje?

Štórski
ŽELEZAR

ŠPORT

Tek treh dežel

Na tekaški smučini dolgi 25 km so bili najboljši Italijana Rupil in Gobetta ter naš Tone Djuričič. TRIJE OBMEJNI TURISTIČNI KRAJI KRANJSKA GORA, TRBIŽ IN PODKLOSTER OZIROMA TURISTIČNI IN ŠPORTNI DELAVCI IZ TEH KRAJEV SO SE DOGOVORILI, DA ORGANIZIRAJO MNOŽIČNI SMUČARSKI TEK, KI BO POTEKAL PREK TREH DEŽEL IN BO NADOMESTILO ZA NEKDANJI ZGORNJESAVSKI TEK IN MARIACORTO, KATERIH ODSLEJ NE BO VEČ. POKROVITELJ TEGA ZELO KVALITETNEGA IN MNOŽIČNEGA SMUČARSKEGA TEKA JE BILA TZ SLOVENIJA IN OK SZDL JESENICE. PROGA JE BILA SPELJANA OD KRANJSKE GORE, MIMO TRBIŽA (ITALIJA) DO VASI SELČE NA AVSTRIJSKI STRANI IN JE ZAHTEVALA OGROMNO NAPONA OD VEČ KOT 1500 UDELEŽENCEV SKI TOUR 3 TEKA.

V nedeljo zjutraj, 2. marca 1980 so se okrog sedme ure zjutraj pričeli na Poljani za hotelom Kompas v Kranjski gori zbirati udeleženci tega tekmovanja in spreminjali parkirišče v veliko delavnico za mazanje smuči. Čeprav je bila temperatura krepko pod ničlo, ni motila veselega razpoloženja posameznih tekmovalcev in tekmovalk, ki so skrbno pripravljali smuči in ostalo potrebno za start. Meja se je pomaknila nekaj kilometrov v

nasmehom na obrazu povsem resno žigosali.

Zaradi zakasnitve starta za 15 minut se je napetost in živčnost tekmovalcev stopnjevala in kar se zgodi na mnogih množičnih tekih, da tekači pobegnejo, se je zgodilo tudi tukaj. Preden so se tekmovalci v zadnjih vrstah do dobra zavedli, so se prvi že vzpenjali po nekdanji železniški progi v smeri Rateč.

Ljudje so vzdolž proge množično spodbujali tekače, ki so uživali, ko so drsili po odlično pripravljeni smučini do državne meje, kjer je bila prva okrepčevalnica na jugoslovanski strani meje. Prvi večji zastoj je nastal na italijanski strani nekje na polovici proge, kjer so morali tekmovalci prek odsluženega mostu v gosjem redu. Tu se je kolona tekmovalcev počasi raztegnila in se spremenila v dolgo in nepretrgano kolono tekačev. Med tekom smo lahko občudovali bele vrhove Jalovca, Mangarta, nato proti Šeneku, Rutom in Dobroču.

Proga je bila zelo ledena in nevarna, predvsem spusti na italijanski in avstrijski strani, kjer je marsikateri tekmovalac zaradi neizkušenosti padel in si odrgnil kožo po rokah ali po licu. Tudi dolgi vzponi so delali marsikateremu tekmovalcu hude preglavice, zato so nekateri fizično manj pripravljeni odpeli smuči in zakoračili peš na vrh vzpetine.

Kilometri smučine, ki so potekali preko čudovite pokrajine, so ostajali za nami in počasi smo se približevali cilju, kjer nas je z bodrenjem in ploskanjem pričakovala množica gledalcev, ljubiteljev tega prelepega športno-rekreativnega tekmovanja.

Po krajšem počitku smo se peljali z avtomobilom iz Podkloštra v Trbiž na razglasitev rezultatov in žrebanje nagrad. Po igranju himn vseh treh sodelujočih dežel Slovenije, Julijske Krajine in Koroške in pozdravnih besedah najvišjih predstavnikov so razglasili skupnega zmagovalca. Z največjim številom udeležencev, ki jih je bilo nad 900, je bila Slovenija ter prejela pokal dr. Juliusa Kugyja. Med posamezniki je bila konkurenca zelo huda, saj so nastopili tudi člani olimpijskih ekip in drugi državni in republiški reprezentanti. Tu so slavili Italijani, saj je med prvo deseterico kar osem tekmovalcev. Čast naših tekmovalcev sta rešila Tone Djuričič, ki je bil tretji in Pavel Kobilica na desetem mestu.

Rezultati: 1. Rupil 1:24,31, 2. Gobetta (oba Italija) 1:24,56, 3. T. Djuričič (Slov.) 1:25,04 itd. Tega lepega množičnega smučarskega tekmovanja so se udeležili tudi naši člani TVD Partizan Kovinar Store, in to: Bobnič Drago, Vrtovec Branko, Kavka Marjan in Žagar Mirko, ki so v navedenem vrstnem redu prišli skozi cilj in dostojno zasto-

pali naše barve. Plasma naših tekmovalcev bomo objavili naknadno.

Ponovno ugotavljamo, da priateljstvo in šport zblížujeta ljudi in razširjata dobre sosedske odnose, za kar vsi želimo, da se še stopnjujejo glede na mirno sožitje med narodi.

Mali

Strokovni sestanek

Sekcija za medicino dela slovenskega zdravniškega društva je skupaj s sekcijo sester medicinske dela pripravila 29. februarja in 1. marca v Štorah strokovni sestanek. Udeležilo se ga je okrog 130 zdravnikov in sester.

V petek, 29. februarja smo v Kulturnem domu obravnavali naslednje teme:

Doc. dr. J. Sušnik: Uvodne misli o problematiki analitske ocene delovnih mest.

Prikazana je bila paleta preiskav, ki jih je potrebno izvesti na delovnih mestih, da bi lahko bolje ugotavljali združljivost delovne sposobnosti z zahtevami delovnega mesta.

Dr. M. Hrušovar: Analiza psihofizičnih obremenitev petih tipičnih delovnih mest v livarni sive litine v Štorah. V tej temi je bila orisana metoda dela analize in zdravstvene ocene delovnih mest v livarni sive litine v Železarni Store. Prikazani so bili rezultati analize in nakazane praktične rešitve.

Višji sanitarni tehnik Alojz Gorše je v temi »Intraindividualna variabilnost nekaterih ekoloških in fizioloških parametrov pri poklicnem delu« prikazal rezultate svoje raziskave o spremembah fizioloških parametrov v 24 urah in med delovnim tednom. Te ugotovitve bo nedvomno treba upoštevati pri nadaljnjih raziskavah.

Srednje med. sestra Rafaela Leskošek je obravnavala analizo odsotnosti z dela zaradi bolezni, poškodb in nege v Železarni Store v letu 1978. Z različnih vidikov je bil prikazan eden najpomembnejših kazalcev zdravja in odsotnosti z dela zaradi bolezni, poškodb in nege. Tovrstne analize nudijo vpogled v obolenje določene populacije in vzro-

ke izostankov z dela. Prav gotovo je potrebno razširiti spekter vidikov, iz katerih se tovrstna odsotnost z dela obravnava.

V soboto, 1. marca smo si najprej ogledali novo zdravstveno postajo in obrat Železarne Store — tovarno traktorjev.

Svoje delovno srečanje smo zaključili z »okroglo mizo«.

Dr. Malgaj: predsednik invulidske komisije v Celju je prikazal delo tega organa in orisal ter dokumentiral situacijo na tem področju za občino, regijo in Železarno Store. Za delovno organizacijo je o poglobljenih ugotovitvah poročala tov. Marija Lamut.

Predhodno je dr. Modic, predstojnik Inštituta za medicino dela, prometa in športa v Ljubljani, prikazal ocenjevanje časne delanemožnosti in preostale delazmožnosti.

Breda Zorc

Z vidika delovne organizacije moramo ta delovni sestanek oceniti kot zelo uspešen, tako s strokovne kot organizacijske strani. Imeli smo priložnost spoznati kompleksnost, zahtevnost, družbeno pomembnost in razvojne možnosti področja medicine dela. Delavci naše zdravstvene postaje so dobili za svoje strokovne prispevke vsa priznanja vodilnih strokovnjakov z republiškega nivoja.

Nova zdravstvena postaja s sodobno opremo je začeto delo, hkrati pa obveza za nove raziskovalne naloge, ki bodo imele en sam cilj: ohraniti zdravje našega delavca.

Izkoristimo to priliko za iskrene čestitke za uspešno strokovno predstavitev in organizacijsko izpeljavo tega delovnega srečanja.

Delovna organizacija ŽS

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega sina, brata in strica

KARLA GROBINA

se iskreno zahvaljujemo za pomoč Železarni Store, GD in lovski družini iz Loke pri Žusmu. Zahvala velja tudi vsem, ki so darovali vence ter ga spremljali na njegovi zadnji poti. Žalujoči: oče, brat in sestra z družinama.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage žene in matere

MARIJE KRESNIK

se najtopleje zahvaljujemo vsem prijateljem, sodelavcem in celotnemu kolektivu Železarne Store, ki so ji poklonili cvetje. Iskrena hvala govornikom za lepe poslovilne besede, godbi za žalostinke in g. župniku za opravljeni obred ter vsem, ki so jo v tako velikem številu spremili na njeni zadnji poti! Žalujoča družina

SLOVENIJA-FRIULI VENEZIA GIULIA-KÄRNTEN

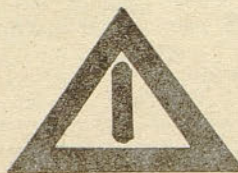
KRANJSKA GORA
TARVISIO
ARNOLDSTEIN

2.3.1980

Znak udeležencev maratona treh dežel

notranjost Slovenije in ograjen prostor na zasneženem travniku za hotelom je postal obmejni prostor, kjer so obmejni miličniki pregledovali potne liste in jih z

STORSKI ZELEZAR — Glasilo OZD Slovenske železarne ZELENARNA STORE — Izhaja dvakrat mesečno — Uredniški odbor: Gradišnik Frido, Tomažin Anica, Knez Peter, dipl. ing., Kavka Franc, Renčelj Vlado, Uršič Rudi, Zelič Franc, ing., Zmahar Ivan — odgovorni in glavni urednik: Kavka Franc, pomočnik urednika: Uršič Rudi. Po mnenju republiškega sekretariata za prosveto in kulturo Ljubljana, je časopis oproščen davka od prometa proizvodov (št. 421-1/72 z dne 20. 2. 1974) — Tisk: AERO Celje — TOZD grafika — Rokopisov ne vračamo.

NA CESTI
NISI SAM